

DEBRECENI EGYETEM
GAZDÁLKODÁSTUDOMÁNYI ÉS VIDÉKFEJLESZTÉSI KAR

TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI TANÁCS

***15. KARI TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI
KONFERENCIA***

REZÜMÉ KÖTET

Debrecen, 2014. április 29.

A konferencia a Nemzeti Tehetség Program „Az Országos Tudományos Diákköri Tanács által elismert TDK-műhelyek támogatása” címmel kiírt pályázat keretében „A DE GVK tudományos diákköri tevékenységének támogatása” című, NTP-TDK-13-029 számú pályázat támogatásával valósult meg.

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

EMBERI ERŐFORRÁS
TÁMOGATÁSKEZELŐ

A konferencia fővédnöke:
Dr. habil. Pető Károly
dékán

Szerkesztette:
Dr. habil. Dajnoki Krisztina
Dr. Szöllösi László

Borítóterv:
Bács Bence András

A KONFERENCIA PROGRAMJA

8.00 ZÁRT ÜLÉS (GVK épület tanácsterem)

Tájékoztató a bíráló bizottságok elnökei és titkárai részére

8.30 MEGNYITÓ (GVK épület, 104. előadó)

Dr. habil. Pető Károly dékán

8.50 SZÜNET

9.00 – 11.40 TAGOZATI ÜLÉSEK

12.00 EBÉD (Kazánház)

A diákkörös hallgatók, a konzulensek, a bíráló bizottsági tagok és a meghívott vendégek számára.

13.30 ZÁRT ÜLÉS (GVK épület tanácsterem)

A bíráló bizottságok elnökei és titkárai részvételével

15.00 EREDMÉNYHÍRDETÉS ÉS A KONFERENCIA ZÁRÁSA

(GVK épület 104. előadó)

levezető elnök: *Dr. habil. Dajnoki Krisztina* kari TDT elnök

díjakat átadja: *Dr. habil. Pető Károly* dékán

zárszó: *Prof. Dr. Popp József* tudományos dékánhelyettes, doktori iskola vezető

AGRÁRGAZDASÁGTAN ÉS ÜZEMTAN TAGOZAT
(GVK 010. előadó)

Bíráló Bizottság:

Elnök: **Prof. Dr. Nábrádi András**, egyetemi tanár
Társelnök: **Dr. Sikéné Boros Csilla**, főigazgató helyettes, Kereskedelmi és Hitelbank
Titkár: **Kurmai Viktória**, PhD hallgató
Tagok: **Dr. Bittner Beáta**, adjunktus
Dr. Madai Hajnalka, adjunktus
Dr. Popovics Péter András, adjunktus
Tóth Sándor, cégvezető, Bold Agro Kft.

Előadók:

09.00 Dorogi Dóra Anikó

GVK Gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnöki BSc szak III. évf.

Paradicsomtermesztés: hagyományos fóliaház kontra modern üvegház, avagy megéri-e váltani?

Konzulens: Blaskó Beáta, ügyvivő-szakértő

09.20 Kicska Tibor

GVK Gazdasági agrármérnöki MSc szak III. évf.

Hajtatott paprikatermesztési technológiák összehasonlító gazdasági elemzése

Konzulens: Dr. Apáti Ferenc, adjunktus

09.40 Öcsödi Annamária

GVK Gazdasági agrármérnöki MSc szak II. évf.

Élelmiszer-túlfogyasztás és elhízás: globális kihívások az élelmiszerkinálat és -kereslet mennyiségi és minőségi változásának tükrében

Konzulens: Prof. Dr. Popp József, egyetemi tanár

10.00 Szenderák János

GVK Vidékfejlesztési agrármérnöki MSc szak II. évf.

Eltérő méretkategóriájú tejtermelő gazdaságok összehasonlító vizsgálata

Konzulens: Dr. Harangi-Rákos Mónika, tanáregéd

10.20 Szűcs Imre

GVK Gazdasági agrármérnöki MSc szak III. évf.

Értékesítési csatornák hatása adott tejelő tehenészet gazdasági helyzetére

Konzulens: Dr. Szöllősi László, adjunktus

MENEDZSMENT TAGOZAT

(GVK 012. előadó)

Bíráló Bizottság:

Elnök: **Dr. Dienesné dr. Kovács Erzsébet**, egyetemi docens
Társelnök: **Dr. Ujhelyi Mária**, egyetemi docens, Közgazdaság és Gazdaságtudományi Kar
Titkár: **Durkó Emília**, PhD hallgató
Tagok: **Kormosné dr. Koch Krisztina**, adjunktus
Piskolcziné Baracsi Enikő, projektmenedzser, INNOVA Észak-Alföld Regionális Innovációs Ügynökség
Dr. Szabados György, adjunktus

Előadók:

09.00 Csikósné Pápai Erika

GVK Vállalkozásfejlesztés MSc szak II. évf.

A köz- és magán szolgáltatások helyzete a magyar egészségügyi rendszerben

Konzulens: Dr. habil. Gályász József, egyetemi docens

09.20 Kun Viktória

GVK Gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnöki BSc szak III. évf.

Tudásátadási formák vizsgálata egy tanulószervezetben

Konzulens: Dr. habil. Juhász Csilla, egyetemi docens

09.40 Piskóti Péter Pál

GVK Vállalkozásfejlesztés MSc szak II. évf.

Biotechnológiai innováció a Richter GFedon gyógyszergyárban

Konzulens: Dr. habil. Gályász József, egyetemi docens

10.00 Timcsuk Petra

GVK Turizmus-vendéglátás BA szak III. évf.

Megoldott és megoldatlan konfliktusok egy turisztikai desztinációban - hajdúszoboszlói esettanulmány

Konzulens: Dr. Karcagi-Kovács Andrea, adjunktus

10.20 Vicsotkáné Marinka Ágnes

GVK Vállalkozásfejlesztés MSc szak II. évf.

Egy mezítölbas innováció megvalósíthatóságának vizsgálata – A használt ruha felvásárlás piaci bevezetése

Konzulens: Dr. habil. Gályász József, egyetemi docens

LOGISZTIKA ÉS INFORMATIKA TAGOZAT
(GVK 104. előadó)

Bíráló Bizottság:

Elnök: **Dr. Felföldi János**, egyetemi docens
Társelnök: **Dr. Grasselli Gábor**, egyetemi docens, Műszaki Kar
Titkár: **Tálas Dorisz**, PhD hallgató
Tagok: **Dr. habil. Duleba Szabolcs**, főiskolai docens, Nyíregyházi Főiskola
Dr. Gál Tímea, tanársegéd
Dr. Kun András István, adjunktus, Közgazdaság és Gazdaságtudományi Kar
Prokob Mihály, Regional Commodity Manager, National Instruments

Előadók:

09.00 Hajdu Péter

GVK Logisztikai menedzsment MA szak II. évf.

***A hulladék begyűjtésének és szállításának rendszere
Nyíregyháza-Oroson***

Konzulens: Dr. Oláh Judit, adjunktus

09.20 Kocsi Balázs

GVK Logisztikai menedzsment MA szak II. évf.

Logisztikai folyamatok racionalizálása a Partner-Pont Kft.-nél

Konzulens: Dr. Oláh Judit, adjunktus

Franyó Gyula, termelés irányító

09.40 Puskás Adrienn

GVK Logisztikai menedzsment MA szak II. évf.

***Belső anyagmozgatási folyamatok elemzése és optimalizálása az
Ardagh Group vajai gyáregységében***

Konzulens: Dr. Nagy Lajos, adjunktus

10.00 Rónay-Tobel Beatrix

GVK Logisztikai menedzsment MA szak II. évf.

Vezetési és pihenőidő szabályainak hatása a logisztikai láncra

Konzulens: Dr. Oláh Judit, adjunktus

10.20 Tóth Mihály

GVK Informatikus és szakigazgatási agrármérnöki BSc szak III. évf.

Mezőgazdasági robot fejlesztése és jövőbeli bővíthetősége

Konzulens: Dr. habil. Szilágyi Róbert, adjunktus

10.40 **Tóth Tibor**

GVK Logisztikai menedzsment MA szak II. évf.

Nagykereskedelmi elosztóközpontok létesítésekor felmerülő telephely választási, szállítási és készletezési problémák elemzése és optimalizálása

Konzulens: Dr. Nagy Lajos, adjunktus

11.00 **Uzonyi Ágnes**

GVK Logisztikai menedzsment MA szak II. évf.

A lean menedzsment bevezetésének lehetősége a dispomedicor Zrt.-nél

Konzulens: Dr. habil. Pakurár Miklós, egyetemi docens

11.20 **Vaskó Erzsébet**

GVK Logisztikai menedzsment MA szak II. évf.

A Hajdu Autotechnika Zrt. értékáram folyamatainak fejlesztése

Konzulens: Dr. habil. Pakurár Miklós, egyetemi docens

PÉNZÜGYEK ÉS MARKETING TAGOZAT
(GVK 013. előadó)

Bíráló Bizottság:

Elnök: **Dr. Tarnóczy Tibor**, egyetemi docens
Társelnök: **Szabóné dr. Pataky Eszter**, egyetemi docens,
Közgazdaság és Gazdaságtudományi Kar
Titkár: **Kiss Ágota**, PhD hallgató
Tagok: **Dr. Becsky-Nagy Patrícia**, adjunktus
Dékán Tamásné dr. Orbán Ildikó, adjunktus
Dr. Polereczki Zsolt, adjunktus
Dr. Vida Viktória, ügyvivő-szakérő

Előadók:

09.00 Dr. Pappné Bata Ágnes

GVK Vállalkozásfejlesztés MSc szak II. évf.

A McDonald's versenyhelyzetének elemzése Magyarországon

Konzulens: Dr. Nagy Adrián Szilárd, adjunktus

09.20 Horváth Beatrix Zsuzsanna

GVK Vállalkozásfejlesztés MSc szak II. évf.

A pénzügyi és gazdasági válság hatása az autópárra és márkakereskedésekre Magyarországon, különös tekintettel a Suzuki márkára

Konzulens: Prof. Dr. Popp József, egyetemi tanár

09.40 Rézműves Márk Miklós

GVK Pénzügy és számvitel BA szak II. évf.

A kockázatalapú verseny alakító tényezői a magyarországi bankversenyben a lakossági jelzáloghitelezés tükrében

Konzulens: Dr. Rózsa Andrea, adjunktus

10.00 Sepsi Barbara Katinka

GVK Számvitel MA szak II. évf.

Késedelmes devizában denominált vállalati hitelek és azok megoldási alternatíváinak vizsgálata

Konzulens: Dr. Fenyves Veronika, adjunktus

10.20 Virág Attila

GVK Számvitel MA szak III. évf.

A fordított adózás szerepe a körhinta-csalások megakadályozásában

Konzulens: Dr. Herczeg Adrienn, adjunktus

TDK PÁLYAMUNKÁK ÖSSZEFOGLALÓI

A KÖZ- ÉS MAGÁN SZOLGÁLTATÁSOK HELYZETE A MAGYAR EGÉSZSÉGÜGYI RENDSZERBEN

Szerző: Csikósné Pápai Erika, MSc II. évfolyam
Konzulens: Dr. habil. Gályász József, egyetemi docens

Dolgozatom témájául a magán- és közellátást végző egészségügyi szolgáltatók összehasonlítását választottam, mert a saját környezetemben tapasztaltak és egy közvélemény kutató cég írása arra ösztönözött, vizsgáljam meg, hogy az emberek, - mint a szolgáltatást igénybe vevők - hogyan vélekednek a magyar egészségügy helyzetéről. Igyekszem azokat az összefüggéseket bemutatni, amivel szerintem az egészségügyi ipart, mint piaci alapon működő szolgáltatást, hogyan lehetne versenyképes struktúrában tartani. Megkülönböztetem az állami és a magán egészségügyi szektort, amely mára élesen különböző attitűdökkel, elvárásokkal fejlődik avagy stagnál.

Kutatásom során betegelégedettségi, és köz- és magán egészségügyi dolgozói elégedettségi kérdőívet választottam a hipotéziseim bizonyítására. A leíró statisztikai elemzések során gyakorisági és relatív gyakorisági (százalékos megoszlás) arányokat vizsgáltam.

A betegközpontú egészségügyi ellátás fejlesztése nem történhet meg a betegek bevonása nélkül, ezért a betegek igényeinek megismerése fontos tényező ebből a szempontból, egy megfelelően kivitelezett vizsgálatból jelentős információ nyerhető az egészségügyi ellátás minőségére vonatkozóan. A hipotéziseim alapján megállapítható, hogy az emberek a magán egészségügyi szolgáltatót szívesebben választják. Ennek az oka nem az, hogy az állami egészségügyi dolgozók felkészültsége nem megfelelő, inkább a betegcentrikusság hiánya, a hosszú, akár éves várólisták, a nem mindig ideális környezet, a nem mindig megfelelő felvilágosításból és segítőkészségből adódik.

Az egészségügyi dolgozók válaszai segítségével keresem meg a megoldásokra váró feladatokat. Választ keresek arra, hogy a dolgozók és a vezetők milyen kapcsolatban vannak egymással, mert ez sajnos kihathat a munkavégzésükre. Az egészségügyi dolgozóknak, és általában az embereknek nagyon fontos, hogy időnként megerősítést kapjanak, hogy amit csinálnak, az hasznos és jó. Ez egy fontos vezetői „jutalmazás”. A hipotéziseim a biztos munkahely, és a megbecsülés kérdésére is kitérnek, vizsgálom, hogy mennyire fontos momentumok ezek a dolgozóknak mindkét egészségügyi szolgáltatót tekintve. Nagyon fontosnak bizonyult a munkahely biztonsága, és a megbecsülés is, bár a megbecsülést a magán szektor dolgozói jobban igénylik.

PARADICSOMTERMESZTÉS: HAGYOMÁNYOS FÓLIAHÁZ KONTRA MODERN ÜVEGHÁZ, AVAGY MEGÉRI-E VÁLTANI?

Szerző: Dorogi Dóra Anikó, BA III. évfolyam

Konzulens: Blaskó Beáta, ügyvivő-szakértő

A növekvő fogyasztási igényeknek köszönhetően megnőtt a kereslet a minőségi élelmiszerek és ezen belül a zöldségfélék fogyasztása iránt. A hajtattott zöldségtermesztésben számos fejlesztési módra van lehetőség a jobb minőségű termék előállítás érdekében. A jelenleg alkalmazott termesztési módok közül a legerterjedtebb a fóliaházak alatti termesztés, amely intenzív termesztési feltételekkel megfelelő minőséget eredményez. Lehetőség van azonban üvegházban olyan feltételek biztosítására, amelyek jelentősen intenzívebbé teszik a termesztést teljesen szabályozott körülmények között, így a jó technológiai színvonal kiválóbb termésmennyiségben és egyöntetűbb termésminőségben fejeződhet ki.

Dolgozatom általános célkitűzése egyrészt hagyományos fóliaházas, másrészt modern üvegházas paradicsomtermesztés ökonómiai elemzésének elkészítése, a kapott eredmények értékelése és összehasonlítása, továbbá az üvegházas paradicsomtermesztéshez szükséges beruházás gazdaságossági vizsgálatainak elvégzése. Általános célkitűzésem vonatkozásában a következő kérdéseket fogalmaztam meg: Milyen mértékben járul hozzá a jelenlegi feltételek mellett a fóliás paradicsomtermesztésből származó jövedelem egy középosztálybeli család megélhetéséhez a vizsgált vállalkozás esetén? Milyen többletnyereségre tesz szert a vizsgált vállalkozás, amennyiben jelenlegi hagyományos fóliaházas termesztése helyett modern üvegházas termesztést választ? Milyen mértékű beruházásra van szükség és mikor várható annak megtérülése abban az esetben, ha a jelenlegi termesztési módot üvegházas termesztésre váltjuk fel?

Az általános célkitűzés elérése érdekében primer adatgyűjtést végeztem egy Békés megyében található, beruházásra váró gazdaságnál, illetve egy Csongrád megyében elhelyezkedő üvegházas paradicsomtermesztő gazdaságnál is. Az adatgyűjtésből származó információkat felhasználva kalkulációs modellt állítottam össze, a Debreceni Üzemtani Iskola által kidolgozott tervek mintájára. A kalkulációs modell segítségével ökonómiai elemzést végeztem, mind a fóliaházas, mind pedig az üvegházas paradicsomtermesztésre vonatkozóan, a kapott eredményeket összehasonlítottam, majd beruházás-gazdaságossági elemzés elvégzésével megvizsgáltam a tervezett fejlesztés várható hatásait.

Az elvégzett ökonómiai vizsgálatok és a kapott beruházás-gazdaságossági mutatók arra engednek következtetni, hogy a jelenlegi keretek között működő vállalkozás a vizsgált középosztálybeli család megélhetéséhez jelentősen hozzájárul. A tervezett fejlesztési beruházást adott feltételek mellett kalkulációim szerint nem érdemes megvalósítani.

A MCDONALD'S VERSENYHELYZETÉNEK ELEMZÉSE MAGYARORSZÁGON

Szerző: Dr. Pappné Bata Ágnes, MSc II. évfolyam

Konzulens: Dr. Nagy Adrián Szilárd, adjunktus

A modern társadalmunk életstílusa miatt egyre inkább teret nyernek a gyorséttermek, amik a gyors kiszolgálásra fókuszálnak, célozva a mindennapjaiban rohanó, felgyorsult életvitelű vendégeket célozva. A nemzetközi gyorséttermi láncok közül a McDonald's lépett először a hazai piacra, és dinamikus fejlődésének és agresszív terjeszkedésének köszönhetően piacvezető pozícióra tett szert. A McDonald's számára azonban fokozott kihívást jelent a rivális gyorséttermi láncok terjeszkedése és a gazdasági válságból eredő piaci beszűkülés.

Vizsgálataim célkitűzése az volt, hogy a McDonald's versenyhelyzetének elemzése által meghatározzam, milyen mértékű a vállalat rivális gyorséttermi láncok általi fenyegetettsége. Hipotézisem szerint a gyorséttermi láncok közül a Burger King tényérése jelenti a legnagyobb veszélyt, mivel potenciálisan ugyanazt a korosztályt célozza, közel azonos termékválasztékkal és marketingstratégiával.

A munkám során primer és szekunder adatok felhasználásával elemeztem a McDonald's piaci elfogadottságát és versenyhelyzetét. Primer kutatásaim eredményét fókuszcsoport vizsgálatokra, illetve kérdőíves megkérdezésekre alapoztam, a szekunder adatokat a KSH jelentései képezték.

A kérdőíves vizsgálataimba 216 személyt vontam be. Az eredményeim igazolták, hogy az azonnal fogyasztható étel lehetősége a McDonald's számára piaci előnyöket biztosít főképp a fiatal korosztályban, azonban a versenyhelyzeti előnyöket a rivális gyorséttermi láncok is kiaknázzák. A megfigyeléseim alapján a fogyasztók számára kiemelt fontossággal bír a gyorsétterem választásánál az egység közelsége, illetve az autóból történő közvetlen vásárlás lehetősége. Mindezek a tényezők jelenleg a nagyobb lefedettséggel rendelkező McDonald's-nak kedveznek. Ez az előny azonban csökkenhet a rivális étteremláncok újabb egységeinek megnyitásával, mely még élesebb piaci versengéshez és a McDonald's számára fokozatos piacvesztéssel fenyeget.

A percepciók térkép, a márkaváltás elemzés és a kényszerválasztási mátrix alapján megállapítható volt, hogy a McDonald's legnagyobb versenytársa a Burger King. A kérdőívre adott válaszok szerint azok a fogyasztók, akik más gyorséttermet választanak, az olcsóbb árak, a korlátlan italfogyasztás, a választható feltétek és az egészségesebb élelmiszerek miatt teszik. Ha a McDonald's a fent említett tényezőkre adott válaszreakciója erőteljesebben jelenne meg üzleti stratégiájában, akkor nem csak tervvesztését állíthatná meg, de piaci részesedését is növelni is tudná.

A HULLADÉK BEGYŰJTÉSÉNEK ÉS SZÁLLÍTÁSÁNAK RENDSZERE NYÍREGYHÁZA-OROSON

Szerző: Hajdu Péter, MA II. évfolyam

Konzulens: Dr. Oláh Judit, adjunktus

A hulladékgyűjtés, ezen belül a hulladékok begyűjtése és szállítása a mai világban egyre nagyobb fontossággal bír. Ehhez a területhez nagymértékben kapcsolódik a logisztika. Kutatásom során a nyíregyházi székhelyű Térségi Hulladék-Gazdálkodási Kft.-nél vizsgálok a települési hulladék begyűjtésének és elszállításának folyamatát Nyíregyháza-Oros északi részén (a 41 sz. főútvonaltól északra).

A célkitűzéseim a hulladékszállítás során felmerülő költségek csökkentése, a begyűjtés és szállítás folyamatainak javítása. Ezeket a kutatásomban konkrét számításokkal igazoltam. A számításaim során kétféle teherbírású célgép tulajdonságait hasonlítottam össze. Először is a vizsgált területhez kapcsolódó legfőbb adatokat vettem fel, melynek egy része a vállalkozástól származik, a többi pedig saját magam számoltam (ingatlanok száma, utcák hossza stb.) A számítások első részében a ténylegesen használt célgéppel számoltam ki a hulladék elszállításával kapcsolatos különböző adatokat (fordulások száma, begyűjtési idő), majd ugyanezeket egy másik szállítójármű esetén is, amelynek a teherbírása nagyobb volt. Ezt követően a különböző szállítási mutatókat vettem számba (tonna-km, szállítási teljesítmény stb.), majd az üzemanyagköltséggel foglalkoztam. Ezt már napokra lebontva készítettem el. Megjegyzem, hogy az előbb felsorolt 3 módszer mindegyikénél az általam javasolt jármű jobb mutatókkal rendelkezik, viszont hosszú távon ez a célgép sem lenne megfelelő.

Az eredmények ismertetése fejezet másik felében a hulladékok eloszlását kutattam utcák szerint. Erre azért volt szükség, mert megvizsgáltam, Oros mely részein kell beavatkozni a jelenlegi folyamatokba. Ehhez az ABC elemzés módszerét használtam fel, amelyben nem a megszokott/elméletben leírt eredmények jöttek ki. Ez rávilágított arra, hogy a hulladékgyűjtés és szállítás rendszerén a vizsgált terület egészen javítani kell. Ezen megállapításomat statisztikai módszerekkel támasztottam alá (többféle aszimmetriamutatók, koncentrációsámítás).

A módszerek alapján a kapott eredmények megerősítik az általam leírt célkitűzéseket, mely szerint a költségeket csökkenteni kell és a szállítási tevékenységgel összefüggő mindennemű folyamatot javítani kell a vizsgált területen, és új célgépek beszerzésére is szükség van.

A PÉNZÜGYI ÉS GAZDASÁGI VÁLSÁG HATÁSA AZ AUTÓIPARRA ÉS MÁRKAKERESKEDÉSEKRE MAGYARORSZÁGON, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A SUZUKI MÁRKÁRA

Szerző: Horváth Beatrix Zsuzsanna, MSc II. évfolyam
Konzulens: Prof. Dr. Popp József, egyetemi tanár

A gazdasági és pénzügyi válság nagyon komoly hatást gyakorolt az autóipar kibocsátása és a márkakereskedők értékesítésére. A rohamosan csökkenő kereslet miatt drasztikusan visszaesett a gépkocsik eladása. Ez érzékenyen érinti a márkakereskedéseket kilátásait is, mert egyrészt a működési költségeket a válság előtt a mainál sokkal nagyobb forgalomra alapozták, másrészt máshoz nem értenek, így akár kényszerből is fenntartják vállalkozásaikat.

A személyes érintettség is szerepet játszott célkitűzésem megfogalmazásában, mivel én is alkalmazott vagyok egy Suzuki márkakereskedésben, ahol édesapám a tulajdonos-vezető. A dolgozat célja, hogy megvizsgálja a Suzuki márkakereskedések kitörési lehetőségeit a válság által előidézett kedvezőtlen gazdasági környezetben. Az elemzések elvégzéséhez személyes kapcsolataimat is kihasználtam. Részletesen kidolgozott kérdőív alapján az előre tervezett 30 kereskedés helyett 18 márkakereskedéssel tudtam interjút készíteni, beleértve munkahelyemet, a Suzuki Stop Autóházat is. A mélyinterjúk feldolgozása után a vizsgálatba bevont 18 Suzuki márkakereskedés helyzetelemzése után a Suzuki Stop Autóház SWOT és Porter-féle vizsgálatát végeztem el.

Dolgozatomban két hipotézist állítottam fel:

H1: A globális pénzügyi és gazdasági válság továbbra is komoly kihívások elé állítja az autóipart és márkakereskedéseket.

H2: A forgalom extrém alacsony szintje, a működéshez sem elégséges minimális árás, a magas költségek és az erősödő feketegazdaság miatt indokolt átalakítani a szervezet felépítését.

Hipotéziseim bizonyításához a márkakereskedőkkel készített strukturált mélyinterjú is kapcsolódik, annak érdekében, hogy még áttekinthetőbb legyen a vizsgálatba bevont márkakereskedők helyzete és kilátásai.

Dolgozatom eredménye alapján elmondható, hogy a márkakereskedéseknek a jövőben szakítani kell a korábbi gyakorlattal, mert a mainál sokkal professzionálisabb szervezeti struktúra létrehozása jelentheti számukra az egyetlen kiutat.

HAJTATOTT PAPRIKATERMESZTÉSI TECHNOLÓGIÁK ÖSSZEHASONLÍTÓ GAZDASÁGI ELEMZÉSE

Szerző: Kicska Tibor, MSc III. évfolyam
Konzulens: Dr. Apáti Ferenc, adjunktus

Dolgozatomban négy paprikahajtatási technológiaösszehasonlító ökonómiai elemzését végeztem el. A vizsgált négy alternatívát a műanyag borítású termesztőberendezések (fólia) négy alapvető technológiája képezi úgy, mint a talajos és talaj nélküli termesztési módok fűtött és fűtetlen változata. Dolgozatomban fő célkitűzésemnek tekintetem annak meghatározását, hogy a vizsgált technológiai változatok közül melyik alkalmazása a leggazdaságosabb.

Az üzemgazdasági adatgyűjtés személyes üzemlátogatáson alapult, és középpontjában a komplett termeléstechológia naturális felvételezése állt. Az adatgyűjtést a paprikatermesztéséről híres szentesi régióban található termelő vállalkozásoknál és a térség legmeghatározóbb termelői értékesítő szervezeténél (TÉSZ) végeztem. Az adatfeldolgozás Excel alapú determinisztikus üzemgazdasági modellben zajlott. Fő célkitűzésem megvalósításához mindegyik technológiai változat esetében komplex költség-haszon elemzést végeztem, melynek során meghatároztam a termelési költségeket munkaműveletenkénti és költségnemenkénti szerkezetben, a realizált bevételeket, a jövedelemtermelő képességet és a főbb hatékonysági mutatókat. Mivel a hajtatott termesztésnek nagy a kezdeti tőkeigénye, és a termelés gazdaságossága egy átlagos év költség-haszon elemzése révén nem ítéltető meg pontosan, beruházás-gazdaságossági elemzést is végeztem. A beruházás gazdaságossági elemzéseket tízéves időhorizonton készítettem el, illetve statikus és dinamikus gazdaságossági mutatókat határoztam meg. Mindezekon túlmenően a termelés bizonytalanságának és kockázatának kezelése végett érzékenységvizsgálatokat is végeztem.

Kalkulációimból jól látszik, hogy a fűtött technológiákban, akár a fűtetlennél tízszer nagyobb nyereséget lehet elérni, valamint az is, hogy a talaj nélküli termesztéssel lényegesen nagyobb profitra tehetnek szert a termelők.

Dolgozatomból kiderül, hogy az intenzitás növelésével növekszik a költségárányos jövedelmezőség, számításaim szerint a legintenzívebb fűtött technológia használatával több, mint 40%-al magasabb költségárányos jövedelmezőség érhető el, mint talajos, hideg fóliában.

A beruházások gazdaságosságára jellemző, hogy a talaj nélküli rendszerek esetében a hasonló beruházási költségeknek és a számottevően magasabb hozamoknak köszönhetően a megtérülési idő jóval rövidebb.

LOGISZTIKAI FOLYAMATOK RACIONALIZÁLÁSA A PARTNER-PONT KFT.-NÉL

Szerző: Kocsi Balázs, MA III. évfolyam

Konzulensek: Dr. Oláh Judit, adjunktus

Franyó Gyula, termelés irányító

Minden gyártó- és termelőüzemnek fontos, hogy folyamataik optimálisan fussanak le és ezáltal emelkedjen a termék minőségének színvonala, a vevői megelégedés és a profit.

Az egyedi gyártást végző vállalatok életében, nehéz előre tervezni a gyártási paramétereket és sok korrekcióra van szükség a termelés során, ezért a logisztikai kiszolgálás színvonala a „Custom-made” termelés esetén nagy jelentőséggel bír. A logisztikai kiszolgálás magas színvonala jelentheti az egyik verseny előnyt, mégis ez nagy kihívásokat jelent, mert a termelés nehezen követhető és a szervezés áttekinthetősége is alacsony.

Kutatásom során, egy magyar faipari cég egyedi bútor gyártási folyamatához tartozó, logisztikai folyamatainak a racionalizálását készítettem el. A folyamatban keletkező veszteségek eliminálására, folyamathibák feltárására és kijavítására került sor, különböző folyamat minőségjavító technikákkal.

Először, az azonosított termékcsalád fő folyamatának elkészítettem az értékáram térképét, a hozzá tartozó mellék folyamatoknak a kibővített eseményvezérelt folyamatlánc diagramját. Az elkészített folyamatmodellek alapul szolgálnak a Folyamat Hibamód- és Hatáselemzésnek, mellyel megkeressük a folyamatban a veszteségeket, hibákat, majd Monte-Carlo szimulációt futtattam a folyamaton, hogy megkaphassam annak teljes költségét és átfutási idejét. Az FMEA-val pedig hibajavító intézkedéseket határoztunk meg, az intézkedéseket beépítjük és egy új értékáram térképet hozunk létre. Végül újabb szimulációt futtattam, hogy a javított és az alap folyamatot összehasonlítsam.

Az ellátási és készletezési logisztikai folyamatok átszervezésével, sikerült az egész gyártási folyamat átfutási idejét közel 30%-al csökkenteni és a folyamat teljes költségében is jelentős megtakarítások jelentkeztek.

Az által hogy a gyártási folyamat lefutási ideje csökkent és erőforrás felhasználás hatékonysága nőtt, egyszerre több nagyszabású párhuzamosan futtatható projektet képes elvállalni a szervezet, mellyel jelentős profit növekedés érhető el.

TUDÁSÁTADÁSI FORMÁK VIZSGÁLATA EGY TANULÓSZERVEZETBEN

Szerző: Kun Viktória, BSc III. évfolyam
Konzulens: Dr. habil. Juhász Csilla, egyetemi docens

DAVENPORT és PROUSAK (2001) azt állítja: az anyagi eszközök a használatlappal apadnak, a tudás javak a használat során gyarapodnak: A gondolatok új gondolatokat szülnék, s a másokkal megosztott ismeretek az adományozónál maradnak, de egyben a megajándékozottat is gazdagítják.

Napjainkban számos szervezet felismerte, hogy a siker kulcsa a tudás. Ez a szellemi tőke kell, hogy az egyik legfontosabb vagyontárgya legyen a szervezeteknek és ez bizony az alkalmazottaik fejében rejlik.

Dolgozatomban arra kerestem a választ, hogy egy tanulószervezet, mely különböző szerepekkel és tulajdonságokkal bír, milyen tudásátadási formákat ismer, és hogyan használja ezeket. Elemzéseim elkezdésekor több hipotézist fogalmaztam meg. Többek között, hogy a szervezeti tagok által ismertek a szervezet tudásátadásának formái. Hipotézisként fogalmaztam meg azt is, hogy az ismert formákat hasznosnak ítélik meg a megkérdezettek, többségét kedvelik, és gyakran alkalmazzák is. Feltételeztem, hogy a tagok beosztása, gyakorlata, neme alapján különbség tehető véleményükben.

Vizsgálataimhoz kérdőíves megkérdezést alkalmaztam, esettanulmányt, valamint személyes célinterjút. A felmérés során a jelenleg használatos főbb tudásátadási formákat kellett értékelniük a megkérdezetteknek a megadott szempontok alapján. A válaszokat ezután összegeztem, majd csoportosítottam és értékeltem.

Az eredményekből képet kaphatunk arról, a szervezet tagjai szerint mekkora hangsúly van az egyes tudásátadási formákon, és hogyan vélekednek azokról a formákról, amelyeket a vezetőség határozott meg számukra. Illetve, hogy mennyire találkozik a vezetők és a tagok elgondolása a szervezetben zajló Garvin - modelljén alapuló működésről, tudás megosztásról. Mennyire váltak be a felmérés kezdetén megfogalmazott hipotéziseim.

ÉLELMISZER-TÚLFogyasztás és elhízás: globális kihívások az élelmiszerkínálat és -kereslet mennyiségi és minőségi változásának tükrében

Szerző: Öcsödi Annamária, MSc II. évfolyam
Konzulens: Prof. Dr. Popp József, egyetemi tanár

A világnépesség növekedésével párhuzamosan az urbanizációs folyamatok is felgyorsulnak a világon. 2050-re a világnépesség létszáma eléri a 9 milliárd főt és 67%-ra nő a városi lakosok aránya (FAO, 2012). A fejlődő országok fogyasztási szerkezete a fejlett országokra jellemző magasabb hozzáadott értékű élelmiszerek irányába tolódik el. A városi életmód terjedésével csökken a fizikai aktivitás és növekszik a kalória bevitel, ezáltal egyre komolyabb problémává válik az elhízás. Az IASO/IOFT Report (2009-2010) adatai szerint egymilliárd túlsúlyos és 475 millió elhízott ember él a Földön.

Dolgozatomban három kutatási célkitűzést fogalmaztam meg, ezek: (1.) a globális élelmiszer-kereslet- és kínálatot befolyásoló tényezők a következő évtizedekben; (2.) az élelmiszer-fogyasztás mennyiségének és szerkezetének változása a globális, európai és hazai urbanizáció felgyorsulásával, (3.) az elhízás arányának elemzése a vizsgált térségekben és az élelmiszer-túlfogyasztás tényezői hazánkban.

A szekunder kutatásom során egyrészt átfogó globális elemezést készítettem az élelmiszer- kínálat várható alakulásáról, másrészt megvizsgáltam a társadalmi és gazdasági folyamatok hatását a kereslet változására. FAO adatbázisokat használtam a fogyasztási szerkezet elemzésére, továbbá KSH adatok feldolgozása tette lehetővé a túlfogyasztás nagyságának és okainak meghatározását Magyarországon. A primer adatgyűjtés során elsősorban életmódbeli kérdésekre kerestem a választ; nevezetesen arra, hogy mennyire egészségtudatosan táplálkoznak a magyar fogyasztók; milyen kulturális és életviteli tényezők alakítják az élelmiszerfogyasztást a vizsgált korcsoportokon belül.

Konklúzió: a nemzeti és globális élelmiszerkínálat helyett egyre inkább az egyén, illetve a háztartási kereslet befolyásolja az élelmiszer-fogyasztás alakulását. Amíg a kínálati, azaz termelési oldalon a fenntartható mezőgazdasági művelési módok széles körű alkalmazására lesz szükség a növekvő kereslet hosszú-távú kielégítése érdekében, addig a keresleti oldalon jelentős mértékben változik az élelmiszer-fogyasztás szerkezete mennyiségben és minőségben egyaránt. Az elhízás alapvetően a mozgásszegény életmód elterjedése és az étkezési szokások átalakulása miatt alakul ki, vagyis megbomlott az energia-felvétel és -felhasználás egyensúlya. Hazánkban az elhízottak aránya a lakosság közel 2/3-át teszi ki. A túlsúly gyakoriságának csökkentése olyan multidiszciplináris kötelezettség, amely túlterjed a medicina illetékességi körén.

BIOTECHNOLÓGIAI INNOVÁCIÓ A RICHTER GEDEON GYÓGYSZERGYÁRBAN

Szerző: Piskóti Péter Pál, MSc II. évfolyam
Konzulens: Dr. habil. Gályász József, egyetemi docens

A gyógyszeripar állandóan fejlődésben van, amelyik cég nem követi az új trendeket lemarad, kiesik a versenyből.

A Richter Gedeon Nyrt. volt az első olyan magyar vállalat, mely gyógyszergyártással kezdett foglalkozni. Fennállásának több mint 100 éve alatt számos kihívással kellett megküzdenie, mégis mára már európai méretűvé nőtte ki magát.

Dolgozatomban megvizsgálom az innováció szerepét, jelentőségét a cég életében. Az elméleti innovációs modellekből a triple helix modellre példát keresek a vállalt életében, s elemzem azt.

Feltevésém szerint elengedhetetlen egy ilyen hi-tech vállalatnál a folyamatos kutatás-fejlesztés, ugyanis a változó piaci környezet, átalakuló trendek a számítástechnikában is tapasztalható gyorsasággal lépnek be ezen iparágba, s a későn reagálók versenyhátrányba kerülnek. Feltevésém megerősítésére szolgált az a tény is, mely szerint a Richter továbbra is azon dolgozik, hogy bővítse export piacit, ezáltal nagyobb összeget tudjon kutatás-fejlesztési célokra fordítani. Innovációs modell esetében a biotechnológiai gyár működésénél figyelhettem meg a triple helix modellt, s bizonyítást nyert, hogy az egyes szereplők szerepvállalása a vizsgált esetben nem egyenlő és a fejlődés különböző szakaszaiban változik.

BELSŐ ANYAGMOZGATÁSI FOLYAMATOK ELEMZÉSE ÉS OPTIMALIZÁLÁSA AZ ARDAGH GROUP VAJAI GYÁREGYSÉGÉBEN

Szerző: Puskás Adrienn, MA II. évfolyam

Konzulens: Dr. Nagy Lajos, adjunktus

Magyarországon nagyon sok, jelenleg is működő gyárat, üzemet a rendszerváltás előtt építettek, így épületszerkezeti struktúrájuk az akkori igényeknek és használatnak megfelelően lett kialakítva. A rendszerváltás után, az olcsó munkaerő, valamint az adókedvezmények miatt több külföldi vásárolt meg magyarországi vállalkozásokat, és gyártósorait gyakran már a meglévő telephelyekre telepítette. Az új technológiák és gyártási technikák beindításánál nem törekedtek az üzemek optimális elrendezésének a kialakítására. A fejlesztések napjainkra felgyorsultak, sok esetben a cégek profilja teljes egészében kicserélődött, ezáltal elavulttá téve a régmúltban kialakított rendszereket.

Ma a vállalkozások fontos célkitűzése a termelés hatékonyságának növelése, valamint a termelést hátráltató tényezők felkutatása és azok javítása vagy megszüntetése. Az optimalizálási folyamat a termelés minden területére kiterjed, például a raktárak, raktári anyagmozgatások folyamatainak optimalizálására.

A fent említett problémák megfigyelhetők az Ardagh Group vajai gyárának szerkezetében is. Dolgozatomban feltérképeztem a targoncával végzett üzemben belüli anyagmozgatási folyamatokat a nyersanyag beérkezésétől a köztes gyártási folyamatokon keresztül, egészen a kész termékek kiszállításáig. Továbbá megkerestem azokat a tevékenységeket, amelyek a legnagyobb hatással vannak a folyamat működésére, melyek átszervezésével a lehető legoptimálisabb állapot érhető el. Hipotézisem szerint minél optimálisabb az anyagmozgatási folyamatok szervezése, és a raktárak kialakítása, annál nagyobb a logisztikai költségek csökkentése.

E cél megvalósításának érdekében megvizsgáltam a gyár összes belső anyagmozgatási folyamatát, melyekhez a 2013-as év alapján konkrét mennyiségeket rendeltem, valamint a stopperrel mért mozgatási időkből, a gyáron belül megengedett sebességekből és a két pont közti távolságból kiszámoltam az összes anyagmozgatásra szánt elméleti időket. Ezután a cég adatbázisából kigyűjtöttem az adott év tényleges targonca üzemóráit, és ezeket összevetve az elméleti időekkel megkaptam azt az időt, amelyet a targoncák fölöslegesen használtak a jelenlegi feltételek mellett. Az adatbázishoz egy folyamatábrát is készítettem, mely a főbb mozgatásokat szemlélteti. Ezt követően az előzetesen elkészített adatbázis három, kiemelt tényezőjére elkészítettem egy-egy ABC elemzést, amely rávilágított azokra a folyamatokra, amelyek a legjobban befolyásolják az anyagmozgatási tevékenységeket, és amelyek átszervezésével optimális állapot érhető el, ezáltal csökkentve a cég logisztikai költségeit.

A KOCKÁZATALAPÚ VERSENY ALAKÍTÓ TÉNYEZŐI A MAGYARORSZÁGI BANKVERSENYBEN A LAKOSSÁGI JELZÁLOGHITELEZÉS TÜKRÉBEN

Szerző: Rézműves Márk Miklós, BA II. évfolyam

Konzulens: Dr. Rózsa Andrea, adjunktus

A dolgozatom fő témája a kockázatalakító tényezők banki versenyben betöltött szerepének, és jelentőségének, valamint a kockázatalapú verseny innovatív lehetőségének elemzése. Munkám célja a Bázel I./II./III. szabályozások szempontjainak értékelése, eszközzrendszerük összehasonlítása, a kockázati számítások illusztrálása. A dolgozat elméleti kutatásait szintetizáló szakirodalom feldolgozással és RWA, LGD, PD, tőkekövetelmény modellek elemzésével valósítottam meg. Ezt követően a lakossági jelzáloghitelezés magyarországi gyakorlatát vizsgáltam részletesen. Először a hatályos törvényi szabályozást tekintetem át, majd a lakossági jelzáloghitelek jelenlegi összetételét elemeztem. Ennél a hitelezési formánál a kockázatelemzés szerepe és a kockázatalakító tényezők hatásának vizsgálata különösen fontossá válik. A gyakorlatban alkalmazott modellek és alapelvek legnagyobb része azonban banktitoknak minősül, mert a modern kockázatalapú árazás a versenyhelyzetet jelentősen befolyásolhatja. Kutatásom empirikus részében ezt figyelembe véve, egy saját elemzési rendszert alakítottam ki. A vezető bankok jelzáloghitel kínálatán keresztül versenytárs összehasonlítást végeztem, majd a hitelígényleti lapok felépítése alapján azonosítottam a legfontosabbnak vélt kockázati faktorokat, valamint a különböző bankok számára azonosan fontos, vagy egyedileg mért kockázati szempontokat. A jelzálogpiacot fogyasztói oldalról is megközelítettem, és további kvalitatív szempontokat is elemeztem. Ehhez a munka fázishoz a mérlegfőösszeg és nyereség alapján vezető bank OTP Ingatlanpont elemzését használtam, amely az ingatlan forgási sebességeket és a vásárlási szokásokat tartalmazza. Végül a jelzáloghitelezés innovatív lehetőségével foglalkoztam, az OTP bankra koncentráva. Véleményem szerint a legfontosabb innovációs lehetőség a megújuló energiaforrások területe. Állításomat szakirodalmi elemzéssel és banki vezetői interjúkkal teszteltem. Megállapítottam, hogy az Európai Unió környezeti- és energiafelhasználási követelmények és szabályozások, valamint a magyarországi elérhető támogatások, továbbá a versenytárs bankok vonatkozó termékfejlesztései alátámasztják ennek a hiteltípusnak a jelentőségét. Javaslatom a vezető bank számára az ebben rejlő lehetőségek kiaknázása.

VEZETÉSI ÉS PIHENŐIDŐ SZABÁLYAINAK HATÁSA A LOGISZTIKAI LÁNCRA

Szerző: Rónay-Tobel Beatrix, MA II. évfolyam

Konzulens: Dr. Oláh Judit, adjunktus

Hazánkban a közlekedési balesetek következtében évente több százán veszítik életüket, emellett mintegy 120-150 milliárd forintos veszteséget okoznak. Mindemelllett a szállítási teljesítményeket figyelembe véve elmondható, hogy a közút egyre nagyobb szereppel bír hazánkban és Európában egyaránt. A teljes európai áruforgalom mintegy 70%-a tehergépjárműveken történik. A közlekedők állnak a közlekedéspolitika középpontjában, azaz kiemelkedik – és mára talán a legfontosabbá vált – a közlekedésbiztonság: a közúti közlekedési balesetben elhunytak számát 2010-re 50%-kal kellett volna csökkenteni 2001-hez képest a Fehér Könyv (2001 EB) ajánlása szerint, ami nem valósult meg.

A növekvő közúti áruforgalom ellenére megállapíthatjuk, hogy a tehergépjárművel kapcsolatos balesetek kisebb részt képviselnek a baleseti statisztikákban, mint a személygépjárművek. A baleset kimenetele azonban minden esetben súlyos, végzetes. A balesetek döntő hányada emberi mulasztásra vezethető vissza, amely ebben az esetben a rakodási elégtelenségből, és a vezetési és pihenőidő be nem tartásából adódik. Ez utóbbi tényező vizsgálata kutatásom fő célkitűzése. Hipotézisem szerint a szabályok elégtelen betartása két okra vezethető vissza, a munkaszervezés elégtelenségére és a gépkocsivezető ez irányú ismerethiányára. Feltevésemet kvalitatív és kvantitatív kutatási módszerrel igazoltam. A kérdőíves kutatást az ellenőrzési tapasztalatokkal rendelkező szakemberek körében végeztem el. A kérdőíves kutatás adatait statisztikai módszerekkel, viszonyszámokkal elemezve jutottam el a végkövetkeztetésig. Javaslatokat, módszereket fogalmaztam meg e súlyos baleseti tényező okainak megszüntetésére illetve csökkentésére. Kutatásom azt a feltevésemet támasztja alá, mely szerint az emberi tényező csökkentése a balesetek megelőzésének legfontosabb alappillére.

KÉSEDELMES DEVIZÁBAN DENOMINÁLT VÁLLALATI HITELEK ÉS AZOK MEGOLDÁSI ALTERNATÍVÁINAK VIZSGÁLATA

Szerző: Sepsi Barbara Katinka, MA III. évfolyam
Konzulens: Dr. Fenyves Veronika, adjunktus

A vállalati szektor pénzügyi stabilitását és növekedési lehetőségeit jelentősen befolyásolta a külföldi és hazai devizában denominált hitelek megnövekedett törlesztőrészelete. A késedelemmel rendelkező deviza alapú hiteladósok problémájának megoldása szükségszerű, mert ha tovább romlik a hitelpotfólió minősége, az hatással van hazánk nemzetközi megítélésére, ami közvetetten megjelenik a CDS-felárak növekedésében és további költségnövekedéseket prognosztizál a hitelintézeteknek, amit azok továbbterhelhetnek a vállalati szektorra, mely a szektor gazdasági teljesítményét ronthatja. Vállalati forint, euró és svájci frank alapú hitelek jellemzőit hasonlítom össze. A realisabb kép érdekében egy optimista és egy pesszimista árfolyamszint jelenik meg modellezéseim során.

A Növekedési Hitelprogramot vizsgálom 5 és 10 éves futamidők mellett mindhárom konstrukció esetében. Célom, hogy megállapítsam érdemes-e igénybe venni ezt a lehetőséget, és ha igen, akkor milyen futamidő mellett, mekkora megtakarítás realizálható.

Ingtatlanvásárlási-, ingatlanfejlesztési- és az egyéb projekthitelek közül a 90 napon túl nem fizető hitelek aránya 24% - minden negyedik hitel nemteljesítő kategóriába tartozik. A vizsgált szektorok hitelei közel 75%-a euróban denominált. Ezért vizsgáltam az euró alapú hiteleket egy általam módosított árfolyamgátra alapuló kondíció szerint. A „módosított árfolyamgát” során 2 éves rögzített időszak vehető igénybe, majd a rögzített időszakban felhalmozott tökekülönbséggel növelt fennálló tőketartozást forintra váltás után forinthatelként törleszthetik az adósok 5 éves futamidővel.

A havi költségmegtakarítás mellett tovább növeli a vállalat rendelkezésére álló pénzügyi erőforrásokat az árfolyamkockázatra képzett céltartalék feloldása. Az árfolyamkockázat megszüntetése a vállalat és a bank esetében is kedvező, hiszen az utóbbi időszakban inkább a pesszimista modell aktuális.

Bármely program igénybevétele során, pontos törlesztést követően az adósok jobb adósminősítési kategóriába kerülhetnek, miszerint 2 év után mérsékelhető vagy megszüntethető az értékvesztés és a képzett céltartalék, mely bevétellel járna a hitelintézetek számára. Ezen felül egy jobb minőségű portfólió jobb megítélést biztosít, mely olcsóbb finanszírozáshoz vezetne így tökeerősebbé válnának a hitelintézetek is.

ELTÉRŐ MÉRETKATEGÓRIÁJÚ TEJTERMELŐ GAZDASÁGOK ÖSSZEHASONLÍTÓ VIZSGÁLATA

Szerző: Szenderák János, MSc II. évfolyam
Konzulens: Dr. Harangi-Rákos Mónika, tanársegéd

Az állattenyésztés nettó kibocsátásának csökkenése 2011-ben megállt, de a legtöbb ágazat, így a tejtermelés jövőbeli alakulása is kérdéses. A hazai tejágazatban évek óta kedvezőtlen gazdasági folyamatok figyelhetők meg, a globális kihívások pedig erősödnek. A tejkvóta rendszert 2015-ben eltörlik az EU-ban. Új szabályozási környezetbe kerülnek azok a gazdasági szereplők, akik 30 éve a kvótarendszerben élnek. Habár egyre több vélemény erősíti meg azt az álláspontot, miszerint a kvóta megszüntetésének nem lesz jelentős hatása uniós szinten, a tagországokban mégis erősen befolyásolhatja a termelés alakulását. A termelés áthelyezése már elkezdődött Európában az alacsonyabb termelési költségű régiók irányába. Fontos, hogy olyan gazdaságok jöjjenek létre, amelyek képesek csökkenteni a termelési költségeiket, így versenyképesek tudnak maradni a nemzetközi piacon.

Szakmai viták folynak arról, hogy mekkora az ideális telepméret a tejágazatban. Az International Farm Comparison Network (IFCN) vizsgálatai alapján a tipikus állományméret széles skálán mozog. Egyes tejtermelő gazdaságok néhány egyedet, míg főként a fejlett országok gazdaságai átlagban több száz egyedet tartanak. Vizsgálataimban a tejágazat globális és hazai helyzetének ok-okozati vizsgálatát követően, eltérő nagyságú tejtermelő telepek összehasonlítását végeztem el. Vizsgálataim középpontjában három nagy tejtermelő telep (600 – 1 700 – 3 000 tehén) gazdasági elemzése állt. Az adatokat az Agrárgazdasági Kutató Intézet (AKI) Tesztüzemi Rendszerének Ágazati Kérdőíve szerint rendszereztem a fajlagos adatok összehasonlítása érdekében. Ebből kiderül, hogy az egyes termelési fázisok költség- és jövedelemalakulása összefüggést mutat-e az állomány méretével.

A gazdaságok vizsgálatokor megállapítottam, hogy a takarmányköltségek aránya magas az anyagköltségeken belül. Ennek mértéke jelentősen csökkent ott, ahol rendszeres legeltetésre volt lehetőség. A gazdaságok esetében nem lehet egyértelműen kijelenteni, hogy a kisebb állomány kedvezőtlenebbül hatott volna a nyereségre. Erős befolyásoló szereppel bírnak a gazdaságok specifikus tényezői (takarmányozás technológia, legeltetés lehetősége, állategészségügyi tényezők). A vizsgálat egyik alapvető eredménye, hogy a kevésbé korszerű, de jól menedzselte tartástechnológiával is nyereséges gazdálkodást lehet folytatni.

ÉRTÉKESÍTÉSI CSATORNÁK HATÁSA ADOTT TEJELŐ TEHENÉSZET GAZDASÁGI HELYZETÉRE

Szerző: Szűcs Imre, MSc III. évfolyam
Konzulens: Dr. Szöllösi László, adjunktus

Az Európai Unióban a jelenlegi tejtermelés 150 millió tonna körül ingadozik és nem tapasztalható a globális növekedés hatása. Ugyanakkor a tejkvóta 2015-ben történő kivezetése nem csak kiélezettebb piaci versenyt hozhat, hanem teljesen átrendezheti Európa „tejágazati térképét” és a termelés bővülése prognosztizálható. A dolgozatom fő célkitűzése: a különböző értékesítési csatornákon keresztül történő értékesítés gazdasági hatásainak értékelése adott kisüzemi tejelő tehenészet példáján keresztül.

A célkitűzésem eléréséhez primer és szekunder adatgyűjtést végeztem. Ezt követően adott peremfeltételek mellett modellkalkulációt készítettem egy kisüzemi, 20 tejelő tehénből álló tejelő tehenészetre vonatkozóan. A modellkalkuláció eredményei alapján meghatároztam a tevékenység ágazati szintű ökonomiai hatékonysági mutatóit. Két alapmodellt állítottam össze, az egyikben csak feldolgozó értékesítés történt ekkor a fedezeti összeg 12,8 millió Ft, a tej önköltsége pedig 72 forint. A másik kalkulációs modellben az értékesítés kétféleképpen zajlik (feldolgozó értékesítés és tej automatán keresztül történő értékesítés). Az eredmények alacsonyabb fedezeti összeget mutatnak ebben az esetben (12,2 millió Ft). Ennek oka, hogy annak ellenére, hogy a tej értékesítés kb. 20%-nál többlet bevétel realizálható, az ezzel járó többlet üzemeltetési költségek (gépkocsi, automata fix költsége, bérleti díj) meghaladják azt. A továbbiakban érzékenységvizsgálat keretében a meghatározó tényezők gazdasági mutatókra gyakorolt hatásait is vizsgáltam.

MEGOLDOTT ÉS MEGOLDATLAN KONFLIKTUSOK EGY TURISZTIKAI DESZTINÁCIÓBAN – HAJDÚSZOBOSZLÓI ESETTANULMÁNY

Szerző: Timcsuk Petra, BA III. évfolyam
Konzulens: Dr. Karcagi-Kováts Andrea, adjunktus

A turizmus az elmúlt 60 évben a világ egyik legnagyobb és leggyorsabban fejlődő iparágává vált, egyre nagyobb a jelentősége világviszonylatban is. A megnövekedett turistaforgalom azonban számos problémát generálhat az adott desztinációban. Dolgozatomban a turizmusban betöltött szerepük alapján azonosítom a viszonylag homogén csoportokat, és feltárom a csoportok közötti és a csoportokon belüli megoldott, vagy megoldatlan konfliktusokat.

Kutatásomat Hajdúszoboszlón végeztem, mely 2013-ban az Év Turisztikai Települése lett, így joggal feltételeztem, hogy megfelelő helyszíne lesz a vizsgálataimnak.

Dolgozatom szakirodalmi fejezetében kifejtem, hogy eddig milyen turizmus által generált konfliktusokat elemeztek a kutatók; kitérek arra, hogy milyen tényezők befolyásolják a lakosság turizmusra vonatkozó attitűdjeit; majd hazai és külföldi publikációkra támaszkodva keresem a magyarázatokat a rejtett gazdaságban történő részvételre.

A turisztikai szegmensben dolgozó szakemberekkel, valamint a rezidensekkel és turistákkal készített interjúim során világossá vált, hogy az általam problémáknak vélt esetek, mint például a bűnözés, a közlekedési nehézségek, a különböző motivációval érkező turisták közötti ellentétek, vagy a helyiek és turisták közötti lehetséges konfliktusok nem jelentenek számottevő gondot a desztinációban. A város vezetősége, a különböző turisztikai szervezetek, valamint a rezidensek hatékony együttműködésének köszönhetően példaértékűen oldották/oldják meg ezeket a kényes helyzeteket. Egyetlen jelentős problémának a magánszállásadók csoportján belül kialakult potyautas-jelenség, az adóelkerülés tűnik, melyre a próbálkozások ellenére még nem sikerült megtalálni a hatékony megoldást.

Dolgozatomban egy általam összeállított „Hajdúszoboszló Kártya” csomagot mutatok be, mely elsősorban a turistákat célozza meg azzal a szándékkal, hogy a kártya nyújtotta előnyök kihasználása céljából üdülésükkor csak bejelentett szálláshelyet vegyenek igénybe. Felsoroltam különböző, a városban rendelkezésre álló szolgáltatásokat, s attól függően, hogy ki hány napra érkezik a településre, egy meghatározott összegű kedvezménycsomagot állítottam össze. A kedvezmény fedezné a turista számára a bejelentett szálláshely magasabb díjából adódó többletköltséget, így remélhetőleg csökkenne mind a kereslet, mind pedig a kínálat az illegális szálláshelyekre vonatkozóan.

MEZŐGAZDASÁGI ROBOT FEJESZTÉSE ÉS JÖVŐBELI BŐVÍTHETŐSÉGE

Szerző: Tóth Mihály, BSc III. évfolyam
Konzulens: Dr. habil. Szilágyi Róbert, adjunktus

Napjainkban az informatikai eszközök mindennaposá váltak a munkafolyamatok megkönnyítése, felgyorsítása és gazdaságosabbá tételének érdekében.

A mezőgazdasági gépek esetében is egyre több ilyen eszközt találhatunk, melyek optimalizálják a munkafolyamatok több tényezőjét, ám ezen eszközök eddig leginkább nagyobb munkagépek részeként jelentek meg.

A precízebb munkafolyamatokhoz viszont megjelentek az autonóm irányítású robotikai eszközök, melyek a pontos munkavégzés mellett jelentős gazdasági hasznot képesek realizálni.

Dolgozatom célja, hogy egy előbb említett robotikai eszköz alapjainak elkészítésének lépéseit mutassa be, annak minden kísérletével illetve a későbbiekben lehetséges bővítési lehetőségeivel.

Ezen bővítések mind szerkezetbeli, mind funkcionalitásbeli fejlesztéseket lefedik.

Az eszköz elkészítéséhez a Lego által gyártott Mindstorms vezérlőegységet választottam, melynek kiemelkedően széles felhasználási lehetőségét bizonyítja a hozzá elkészíthető és vásárolható szenzorok sokasága.

A 2006 óta piacon lévő vezérlőegység második kiadását használtam a tesztelésekre. Emellett figyelmet fordítottam a későbbi lehetőségeket mérlegelve az Arduino platformra, illetve egyedi, Atmel alapokra épített rendszer gondolatára.

Az általunk használt rendszert előszeretettel használják műszaki egyetemeken is különböző feladatok végrehajtására, illetve modellezésére.

Programozása grafikus felületen is lehetséges, de a jobb paraméterezhetőség érdekében van lehetőségünk különböző programnyelveken való munkára, melyet egy fordítógép az adott környezet kritériumaihoz alakít.

A rendszer elkészítéséhez az alapkészlethez tartozó szenzorokat és motorokat használtuk, de bemutatásra kerülnek az ezzel kapcsolatos további lehetőségek is a platformon belül és kívül egyaránt.

Az elsődleges cél az irányítás megoldása volt. Ezt ultrahangos távolságmérővel sikerült kivitelezni, de szinten szó esik a GPS általi vezérelhetőségről és a kettő kombinálásáról is.

A rendszer közelítő tárgy esetén megkeresi az ideális kikerülési irányt, majd továbbhalad a javított útvonalon.

Távvezérelt irányítási móddal szintén foglalkoztam, melynek eszköze a Microsoft Kinect mozgásérzékelő eszköz.

Megpróbáltam az eddigi mezőgazdasági robotok leírásai alapján tanulmányozni működésüket és ennek megfelelően létrehozni az alapot, illetve a lehetséges fejlesztési irányok koncepcióit egyaránt.

NAGYKERESKEDELMI ELOSZTÓKÖZPONTOK LÉTEZÍTÉSEKOR FELMERÜLŐ TELEPHELY VÁLASZTÁSI, SZÁLLÍTÁSI ÉS KÉSZLETEZÉSI PROBLÉMÁK ELEMZÉSE ÉS OPTIMALIZÁLÁSA

Szerző: Tóth Tibor, MA II. évfolyam
Konzulens: Dr. Nagy Lajos, adjunktus

A piaci verseny, vevői igények változása és a kiszolgálási színvonal javítása előtérbe helyezi a fogyasztók igényeinek rugalmasabb kielégítését, ami egy gyártó cég esetén elosztási központok létrehozásával valósítható meg. A dolgozatomban egy magyar. műanyagipari vállalkozást mutatok be, amely a fogyasztói igények megváltozása és az értékesítési mennyiségek változása miatt országos disztribúciós raktárak létrehozása mellett döntött.

A dolgozat fő célja, hogy olyan elosztási centrumokat határozzon meg, amelyek a vállalkozás számára a legalacsonyabb többletköltséget eredményezik és a vevői igényeket is megfelelően képesek kiszolgálni. További célkitűzéseket jelentenek, hogy az ezzel kapcsolatosan felmerülő egyéb tevékenységekre a logisztikai költségek minimalizálásával találjon optimális megoldást a centrumok optimális készletszintjének és a centrumokban elhelyezett raktárakban tárolandó termékek körének meghatározásával, a rakományoptimalizálással elérhető gazdaságossági tényezők hatásainak beazonosításával, illetve az optimalizálást követően várhatóan felmerülő költségek és megtakarítások számbavételével.

A centrumok optimális helyének meghatározását hálózati szimplex módszer és az enumerációs telephely-keresési algoritmus együttes alkalmazásával végeztem el. A centrumok minimális készletszintjét a maximum-normál rendelési modell alapján határoztam meg. Hipotézisem szerint a raktározási költségek növelni fogják a vállalkozás költségeit, azonban az optimalizálást követően megállapított centrumokkal elérhető vevői elégedettség növekedése kompenzálni képes a többletként felmerülő logisztikai költségeket. Ennek feltétele a disztribúciós raktárak helyének a rendelkezésre álló adatbázisok alapján történő pontos meghatározása, hiszen az optimalizálás által megtakarítható költségek szignifikáns költségcsökkenést eredményezhetnek, amely akár az egész tevékenység gazdaságosságát befolyásolhatja.

A LEAN MENEDZSMENT BEVEZETÉSÉNEK LEHETŐSÉGE A DISPOMEDICOR ZRT.-NÉL

Szerző: Uzonyi Ágnes, MA II. évfolyam
Konzulens: Dr. Pakurár Miklós, egyetemi docens

A dolgozatom megírásával azt vizsgáltam, hogy a Dispomedicor Zrt. Higiénés üzemében, ahol a női higiénés termékek készülnek, milyen eszközökkel lehetne elősegíteni a lean szemlélet bevezetését, illetve ehhez mennyire illeszkedik a szervezet kultúrája. A Higiénés üzemben három fő területet vizsgáltam. Először az üzem veszteségeit kerestük meg, majd azok kialakulásának okozatait, melyekre megoldásokat javasoltunk. Ezután egy általam választott termék családra, a Freesia tampon termékcsaládra vonatkozólag megrajzoltam a jelen és a kívánatos állapot értékáram tréképet. Végül egy kérdőív segítségével vizsgáltam a vállalat üzemének a kultúráját, valamint azt, hogy egy 5 éves időintervallumon belül szívesen látott kultúrárt. A kutatásokkal 2 hipotézisre kerestem a választ, egyik arra vonatkozott, hogy hogyan és mely eszközök alkalmazásával lehetne a lean segítségre a Dispomedicor Zrt. Higiénés üzemében működő folyamatokra. A másik kérdés arra vonatkozott, hogy milyen módon illeszkedik a szervezet, azon belül is a Higiénés üzem kultúrája a lean szemlélet bevezetéséhez. A vállalat Higiénés üzemében tisztában vannak azzal, hogy melyik folyamataiknál milyen veszteségeik vannak, ezeket próbálják elkerülni és kialakulásukat minél jobban visszaszorítani. A fejlesztések iránt is nyitottak, legyen szó technológiai vagy bármilyen a munkakörülmények jobbá tételét javító intézkedések, sajnos ezek megvalósításának túlnyomó többségben a pénz szab gátat. Egy kis szegmenszet, a szerszám cserét illetően már sikerült egy kis leanesedést elérniük, mivel ennek köszönhetően csökkent a szárnyasbetét gyártó gép átállási ideje. Megkérdeztem néhány embert a vállalatnál a leannel kapcsolatosan, hogy mit gondolnak erről a filozófiáról és megvalósítható lenne-e a vállalatnál. Ők egyöntetűen azt nyilatkozták, hogy nagyon jó lenne a lean bevezetése, de annyira még most nem látják a sikerességét a vállalat esetében, úgy érzik még nincsenek kellően felkészülve rá, talán 5-10 év múlva. Úgy gondolom az már egy fél sikernek beszámítható, hogy nem zárkózik el a lean szemlélet bevezetése elől és nyitott a folyamatos fejlesztésekre, hiszen nekik is ez jelenti a piacon való bennmaradást és a versenyképességet más termékekkel illetve vállalatokkal szemben is.

A HAJDU AUTOTECHNIKA ZRT. ÉRTÉKÁRAM FOLYAMATAINAK FEJLESZTÉSE

Szerző: Vaskó Erzsébet, MA II. évfolyam
Konzulens: Dr. Pakurár Miklós, egyetemi docens

A Hajdu Autotechnika Zrt. autóalkatrészeket gyártó cég, mely az évek során nemzetközi elvárásoknak is megfelelő vállalat lett. A vállalat gyártási volumene folyamatosan növekszik, így 2013-ban szükségét érezte az értékáram folyamatainak fejlesztésére. Ennek oka, az előbb említett gyártási volumennövekedés, a megnövekedett készletek, és a folyamatokban rejlő veszteségek.

A vállalatnál november végén kezdetem el gyakornoki feladataimat a fejlesztési projekt kapcsán. Ebből adódóan a dolgozatom témája a folyamatokban rejlő problémákra és veszteségekre koncentrálni, illetve azok kiküszöbölési módjára a lean eszközök segítségével. A tevékenységeim során az értékáram térképezés, munkanap fényképezés, ABC elemzés, 5S, terület kihasználtság számítások, lokációk kialakítása, mélyinterjú és költségmegtakarítás számítási módszereket alkalmaztam.

A probléma megoldására elsősorban az értékáram térképezést tűztem ki célul annak érdekében, hogy a folyamatokat megismerhessem, valamint a bennük rejlő veszteségek is egyértelműen felismerhetővé váljanak. Elsőként egy fejlesztés előtti jelen áram térképet készítettem két termékcsaládra külön-külön. A veszteségek felismerését követően célként jelöltem meg a munkanap felvételeket, terület kihasználtság ötleteket készítését, valamint az üzemi lokációk kialakításában való részvételt. Ezen folyamatok és módszerek segítettek a veszteségek eliminálásában. A veszteségek kiküszöbölését követően szintén készítettem egy értékáram térképet a fejlesztés utáni állapotra, annak érdekében, hogy a két állapotot össze tudjam hasonlítani és meg tudjam állapítani a változásokat százalékos és költségmegtakarítási szempont szerint is. A hangsúlyt az átfutási idő, értékteremtési idő, anyagmozgatás és terület megtakarítási szempontokra helyeztem, melyeket nagyrészt matematikai számítások alapján mutattam ki.

A legfontosabb következtetéseim, hogy a fejlesztés révén lényeges javulást értünk el, bár ennek ellenére úgy gondolom, hogy további sikerekhez vezethet egyes „modernebb” eszközök és módszerek alkalmazása. Így javaslataim között szerepel a szupermarketek kialakítása, optimális készletek meghatározása, és a legfontosabb az alkalmazottak képzése, oktatása, hiszen az alkalmazottak szemléletváltása a lean irányába, nagy előre lépést jelenthetne a vállalatnak.

EGY MEZÍTÁBAS INNOVÁCIÓ MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK VIZSGÁLATA – A HASZNÁLT RUHA FELVÁSÁRLÁS PIACI BEVEZETÉSE

Szerző: Vicsotkáné Marinka Ágnes, MSc II. évfolyam
Konzulens: Dr. habil. Gályász József, egyetemi docens

Napjainkban a vállalkozások fontos szerepe, valamint gazdaságunkra, társadalmunkra, kultúránkra, mindennapi életünkre gyakorolt hatása vitathatatlan. Ma Magyarországon megközelítőleg 1,5 millió vállalkozás van, ebből a működő kis- és középvállalkozások száma közel 700 ezer. Egy olyan új vállalkozás ötlete született meg, vagyis egy olyan új vállalkozás létrehozását tervezem, amely magában hordozza egy új szolgáltatás bevezetését, valamint egy szervezési/szervezeti innovációt az érintett üzletágban, a használt ruha forgalmazás területén. Az innováció bevezetése a hipotézisem szerint sikeres lesz a piacon, azaz azt feltételezem, hogy az érintett keresleti oldal igényt támaszt a tervezett szolgáltatásokra, hogy a piacra való belépés és a fennmaradás nem korlátozott, hogy a tervezett vállalkozás adottságaira támaszkodva hosszú távon ki tudja használni a lehetőségeket és el tudja kerülni a veszélyeket, hogy az új szolgáltatás bevezethető, a szervezési/szervezeti innováció megvalósítható.

A hipotézisem igazolására elvégeztem a tervezett vállalkozás külső környezetének, valamint belső adottságainak és lehetőségeinek/veszélyeinek vizsgálatát (PEST, SWOT analízis); ezek alapján cselekvési tervet készítettem. Megvizsgáltam a Porter féle 5 versenytényezőt is, valamint a marketingmix négy elemét (termék, ár, értékesítési csatorna, reklám). A keresleti oldal vizsgálatára a kérdőíves módszert alkalmaztam.

Megállapítottam, hogy mind a használt ruha eladásnak, mind pedig a használt ruha felvásárlásnak van potenciális vevőköre. Felvásárlási (kézpénzes és nem bizományosi!) területen nem ismert konkurencia, ennek oka a kockázat nagyságában keresendő. A hipotézisemet, mely szerint szükséges és lehetséges egy használt ruha felvásárlással (új szolgáltatás) és értékesítéssel foglalkozó vállalkozás, mely felvásárlást országosan, kiépített hálózati rendszerrel (szervezeti innováció), az adott iparágban új folyamatstruktúrával (szervezési innováció) hivatott megvalósítani: igazoltam. A piacra lépés, bennmaradás nem korlátozott; a szükséges kapcsolatrendszer kiépítése, vagyis a beszállítás, illetve beszállítóktól való felvásárlás is megoldható, vagyis ezen feltevésem is helyesnek bizonyult.

A FORDÍTOTT ADÓZÁS SZEREPE A KÖRHINTA-CSALÁSOK MEGAKADÁLYOZÁSÁBAN

Szerző: Virág Attila, MA III. évfolyam
Konzulens: Dr. Herczeg Adrienn, adjunktus

Napjainkban a legtöbb európai uniós tagország – köztük Magyarország is – jelentős államháztartási hiánnyal és államadóssággal kénytelen megküzdeni, így kiemelten fontos, hogy az adóbevételek minél nagyobb hányada befolyjon a tagállamok költségvetésébe. Ennek elérése érdekében javítani kell az adóbeszedés hatékonyságán és minimalizálni az adócsalásból eredő károkat.

Különösen igaz ez a forgalmi adóra, mely adónem esetében a teljes közösségi GDP 1,5 százalékára tehető a be nem szedett bevétel. Ennek legnagyobb része a szándékos csalások, főként a körbeszámlázásos csalások miatt nem kerül befizetésre, így rendkívül fontos, hogy olyan szabályozás kerüljön kialakításra mind közösségi, mind tagállami szinten, mely hatékonyan képes visszaszorítani ezen visszaéléseket.

Ennek megfelelően dolgozatom célja a fordított adózási mechanizmus vizsgálata. Kutatásom során arra keresem a választ, hogy a fordított áfa bevezetése képes-e hatékonyan visszaszorítani a körhinta-csalásokat, továbbá milyen előnyökkel és negatívumokkal kell számolni az alkalmazásához kapcsolódóan.

A kutatási kérdésem megválaszolása érdekében megvizsgáltam a körbeszámlázásos áfa-csalások jellemzőit, elemeztem a résztvevők viselkedését, annak érdekében, hogy megbizonyosodjak róla, hogy a fordított adózási mechanizmus képes megakadályozni ezen bűncselekmények elkövetését. Ezt követően egy konkrét ágazat, az informatikai szektor esetében vettem számba, hogy milyen előnyökre és negatív hatásokra kell számítani a fordított adózás bevezetésével.

Eredményeim alapján arra a következtetésre jutottam, hogy a fordított áfa-fizetést érdemes bevezetni a vizsgált szektorban, illetve azon területeken, ahol a leginkább elterjedtek a körhinta-csalások.

Elmondható továbbá, hogy bár a mechanizmus jelentős pozitív hatást gyakorol az adóbeszedésre azon ágazatokban, ahol alkalmazásra kerül, de önmagában nem csodaszer, hiszen az elkövetők áthelyezhetik tevékenységüket olyan területekre, ahol még az egyenes adózás alkalmazandó. Így fontos, hogy a fordított mechanizmus alkalmazása mellett javuljon az adómorál, hatékonyabb adóellenőrzésekre, például multilaterális vizsgálatokra kerüljön sor, ugyanis ezek együttes fennállásával érhető el, hogy ne csak tüneti kezelést adjunk a körbeszámlázásos csalásokra, hanem végső megoldást is találjunk rájuk.

JEGYZETEK

